

VERSLAG

over de werkzaamheden der Commissie in 1932

Hooggeachte Heer Minister,

Gedurende het afgelopen jaar heeft de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie haar gewone drie algemeene en zes afdelingsvergaderingen gehouden, in de lokalen van de Universitaire Stichting.

Verhandelingen over toponymie en dialectologie werden medegedeeld door den H. J. VANNÉRUS : 1. *Orthographe des noms de lieu sur les cartes d'Etat Major du Luxembourg* ; 2. *Remarques de toponymie au sujet du cartulaire d'Echternach* ; 3. *A propos du camp retranché des Normands : Elslo-Asselt* ; E. H. J. BASTIN, 1. *La frontière linguistique aux environs de Malmédy* ; 2. *Les origines du village de Sourbrodt* ; 3. *La Toponymie des Hautes Fagnes* ; den H. E. RENARD, 1. *Les Toponymies communales* ; 2. *Toponymie de la commune de Lantin* ; den H. A. BAYOT, *Orthographe du nom de lieu Lahamaide* ; den H. J. GRAULS, 1. *Romaansche elementen in het Hasseltsch dialect* ; 2. *Analogies entre patois flamands et wallons* ; den H. J. CUVELIER, *Les origines de Louvain d'après la Toponymie* ; den H. J. MANSION, 1. *De geschiedenis van het Nederlandsch naar de plaatsnamen* ; 2. *De umlaut in de Nederlandsche plaatsnamen* ; den H. J. LINDEMANS, *Kat-kade*.

Beide afdelingen hebben haar onderzoek over de spelling van de plaatsnamen voortgezet. De Waalsche afdeling heeft zich bezig gehouden met de herziening van de stafkaarten, en de Vlaamsche afdeling met de spelling die gebruikt wordt in het spoorboek. De Waalsche afdeling deelt haar conclusies mede aan het cartografisch Instituut van het leger; de H. Leenen zal in de eerstkomende *Handelingen* de besluiten publiceeren die hij namens de Vlaamsche afdeling heeft opgesteld. Bovendien heeft de Commissie een vraag om advies betreffende de spelling van den naam der gemeente Lahamaide beantwoord, die haar werd toegestuurd door den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid.

De afdelingen hebben ook haar werkzaamheden voortgezet met het oog op de publicatie van verschillende werken over toponymie en dialectologie in een nieuwe reeks, naast haar jaarlijksche *Handelingen*. De publicatie van een *Toponymie van Varsenare*, op dit oogenblik ter perse, in de reeks « *Nomina Geographica Flandrica* », onder leiding van den H. Van de Wijer, werd vergemakkelijkt door het toekennen van een subsidie.

In de Waalsche afdeling heeft de Heer E. Renard een voorstel ontwikkeld van modelstudie over plaatselijke toponymie, dat, samen met algemeene aanbevelingen aan de onderzoekers, in de *Handelingen* van 1932 werd afgedrukt. Enkele honderden overdrukjes van deze studie werden bestemd voor de propaganda tengunste van het toponymisch onderzoek in de Waalsche provincies.

Anderzijds werd de teekening van de invulkaart op 1/160.000 voor de studie van de Nederlandsche dialecten, ontworpen in overleg met de Dialectencommissie der Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, voltooid. Verschillende instellingen, met name het Seminarie voor Vlaamsche dialectologie van de Universiteit

te Gent en de Zuidnederlandsche Dialectencentrale te Leuven, hebben deze teekeningen reeds kunnen gebruiken om er hun werkkaarten te laten van afdrukken.

In de maand April jl. heeft de Commissie samen met acht andere Belgische en buitenlandsche instellingen, deelgenomen aan een tentoonstelling voor Nederlandsche dialectologie te Gent, ter gelegenheid van het XIe Vlaamsch Philologencongres (cf. Verslag van E. Blancquaert in de *Handelingen* van dit jaar).

Het zesde nummer van de *Handelingen* der Commissie, waarvan een exemplaar bij dit verslag wordt gevoegd, is verschenen in October 1932. Het bevat, benevens het jaarverslag, de bibliografische overzichten van de Vlaamsche en Waalsche toponymie en dialectologie in 1931 door de HH. Van de Wijer, Grootaers en Haust, en oorspronkelijke bijdragen van de HH. Mansion, Lindemans, Grauls, Pauwels, Feller, Renard, Vannérus en Bastin. De propaganda-exemplaren bij de vier Universiteiten, evenals de ruil-exemplaren werden benuttigd zooals de vorige jaren, en de kritiek beoordeelt onze *Handelingen* bij voortdoring zeer gunstig.

De ruildienst wordt regelmatig voortgezet met volgende organismen : Société luxembourgeoise de linguistique et de dialectologie ; Universiteit te Upsala ; Universiteit te Bazel ; Seminar für Romanische Sprachen und Kultur van de Universiteit te Hamburg ; Nederlandsch Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap ; Maatschappij der Nederlandsche Taal- en Letterkunde te Leiden ; Biekerf ; Oudheidkundige Kring van Mechelen ; English Place-Name Society ; Institut für geschichtliche Landeskunde van de Universiteit te Bonn ; Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten ; Société Royale de Paléontologie et d'Archéologie de Charleroi.

Deze dienst werd dit jaar uitgebreid tot de Vereeni-

gingen : Le Vieux Liège, Amis du Musée et du Mémorial de Dinant, en Société belge d'Études géographiques. De HH. J. Feller, Van de Wijer, Grootaers en Grauls, Carnoy, Vincent en Vannérus, Loontiens, hebben de Commissie een of meer exemplaren aangeboden van hun werken, vermeld op de hier bijgevoegde lijst van boeken, door de Commissie gedeponereerd bij de documentatiecentra van Luik, Leuven, Gent en Brussel.

Zoowel door de bedrijvigheid van haar afdelingen als door hare betrekkingen met andere organismen ; evenzeer door de geregelde publicatie van haar *Handelingen* als door de doelmatige hulp die zij biedt aan de organisatie van het onderzoek der plaatsnamen en der dialècten in het algemeen, vervult de Commissie de rol die zij zich heeft opgelegd. Zij wijst de richting aan voor de jonge Vlaamsche en Waalsche onderzoekers ; zij toont hun de methode en helpt hen de materiele moeilijkheden te overwinnen.

Hoogachtend.

De Secretaris,
E. BLANCQUAERT.

De Voorzitter,
J. CUVELIER.

**Lijst der werken door de Commissie gedeponereerd
bij de Documentatiecentra te Luik, Leuven, Gent
en Brussel**

I. — Bij het INSTITUT DE DIALECTOLOGIE WALLONNE van de Universiteit te Luik :

1. *Volkstum und Kultur der Romanen*, IV, 4; V, 1-3.
2. *Rheinische Vierteljahrsblätter*, II.
3. *Le Vieux Liège*, 1931, 1 à 6.
4. *Bulletin de la Société belge d'études géographiques*, I, 1-2.
5. J. HELSEN, *Plaats- en Persoonsnamen te Noorderwijk*. Meded. Vla. Top. Ver. Bijl. II.
6. J. LINDEMANS, *Brabantsche Plaatsnamen*. Toponymica, II, 1.
7. J. LINDEMANS en E. VAN DER LINDEN, *Het Cijnsboek van Duyst*. Toponymica, III.
8. E. ULRIX en J. PAQUAY, *Zuidlimburgsche Plaatsnamen*. Toponymica, IV.
9. L. GROOTAERS en J. GRAULS, *Klankleer van het Hasseltsch Dialect*.
10. J. FELLER, *Toponymie et topographie*. Extr. des Mémoires du 1er Congrès intern. de géogr. histor.
11. J. FELLER et H. HANS, *La Seigneurie de Grand-Rechain*.
12. Discours prononcés à l'occasion de la Manifestation du 17 mai 1931 en l'honneur de Jules Feller.
13. A. CARNOY, *Origine des noms de lieux des environs de Bruxelles*.
14. A. CARNOY, *Etymologie van den plaatsnaam Kessenich*.
15. MOSSÉ, VINCENT et VANNÉRUS, *Chronique de Toponymie* (t. XXXIV, 2 des Annales de la Faculté des Lettres à Bordeaux).

II. — Bij de VLAAMSCH E TOPONYMISCHE VEREENIGING te Leuven :

1. *Biekerf*, 38e année.
  2. BURCHARDT, *Antiultramontane Strömungen in der Deutschen Literatur von 1820-1870* (Proefschr. Univ. Bazel).
  3. FANNY STAMM, *Der Unfortunate Traveller des Thomas Nash* (id.).
  4. LOONTIENS, *Toponymie de la ville et de l'arrondissement d'Ostende*.
  5. *Cercle archéologique de Malines*, vol. XXXVI.
  6. *Nomina Geographica Neerlandica*, VIII.
  7. MEYERS, *Studien zur Siedlungsgeschichte Luxemburgs* (Luxemb. Sprachgesellschaft).
- 8-12. De werken vermeld onder I, 2, 10, 11, 12, 15.

III. — Bij het SEMINARIE VOOR VLAAMSCH E DIALECTOLOGIE van de Universiteit te Gent :

1. English Place-Name Society, vol. IX : *The Place-Names of Devon*, Part II.
  2. *Tijdschrift voor Nederlandsche Taal- en Letterkunde*, 1931, 50^e jg.
  3. *Svenska Landsmål*, 1931, 1-5.
  4. M. A. BASCHLIN, *Die Altdeutschen Salbenkrämerspiele* (Diss. Univ. Bâle).
- 5-16. De werken vermeld onder I, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14.

IV. — Bij de BIBLIOTHEEK VAN HET ALGEMEEN RIJKS-ARCHIEF te Brussel :

1. H. KUHN, *Das literarische Porträt Ludwigs des Frommen* (Diss. Bâle).
- 2-4. De werken vermeld onder I, 4, 13, 14.
-